

KBA en Klimaatbeleid: analysekader kosten en baten van klimaatbuffers

Louis Slangen, Roel Jongeneel, Rene Verburg (WU/LEI)

Opzet presentatie

- **Introductie**
  - Voorbeeld: Klimaatbuffer
- **Water als een 'good' en een 'bad'**
  - Goed karakteristieken
  - Functies
- **Uitdagingen KBA**
  - Type van KBA (financieel, maatschappelijk, ...)
  - Waardering van "goods" and "bads" geassocieerd met water
  - Kostentypen
  - Risico en verlies-aversie
  - Financiële KBA schema voor waterberging
  - National economisch KBA schema voor waterberging
- **Enige lessen en conclusies**

Introductie

- Uitdaging klimaatveranderingen voor samenleving (klimaatbestendig Nederland)
- Klimaatbuffer-concept
  - Doel: bijdragen tot veiligheid, waterkwaliteit, vermijden van overstromingen wateroverlast en droogte, en zorgen dragen voor biodiversiteit
  - Vragen: wat zijn de typen fysieke ingrepen en hoe zijn deze gerelateerd aan kosten en baten?
  - Routeplanner
  - ARK
- Specifiek voorbeeld: wateropslag (droogte/wateroverlast)
- Focus is op economische evaluatie (niet op technische zijde)
- Focus is op conceptuele en analytische issues

Funcities

- Water als collectief “good’ of ‘bad’
- Water als groepsgoed
- Water quasi-collectief goed
- Water als privaat goed
- Multifunctioneel gebruik van water

Water as a good and a bad

Rivaliteit Exclusiviteit	Niet rivaliserende goederen en diensten (ondeelbare goederen) 100% ←	Rivaliteit (deelbare goederen) → 100%
Onmogelijkheid van: 100% ↑ - Uitsluiting - Afwijzing	(1) Zuivere collectieve goederen Dijken als waterkering water als zuiver collectief kwaad; wateroverlast en overstroming	(2) Groepsgoederen Vis in zeeën, rivieren, kanalen / Grond- en oppervlaktewater
Mogelijkheid van: ↓ 100% - Uitsluiting - Afwijzing	(3) Quasi collectieve goederen Natuur / Landschap Water als vaarweg	(4) Zuivere private goods Gangbare landbouwproducten Flessen- en tapwater

Water als een “good” en a “bad”

Eigendomsrechten

- Cel 1 en 2
  - Non-exclusiviteit verwijst naar gebrek aan eigendomsrechten
  - Uitsluiting van bescherming tegen wateroverlast is niet mogelijk
  - Onttrekking aan wateroverlast is niet mogelijk

Mark faalt

Alternatieve governance structures

- in-house production overheid
- Locale overheden → waterschappen
- Contracten
- Clubs
  - Free-riders

Uitdagingen KBA (1)

- Waardering van 'goods' and 'bads' geassocieerd met water
  - Markt- en prijsmechanisme
  - Indirecte methode
    - Waardering via marktbaar goederen
  - Directe methode
    - CVM
      - » **WTP**
      - » **WTA**
        - Choice experimenten
    - Schaduwproject methode
    - Collectieve besluitvormingsproces

Uitdagingen voor KBA (2)

Verschillende kostenconcepten

1. Voor wie moet berekening van interventie maatregelen gemaakt worden
  - Overheid?
  - Nationale economie?
  - Voor een sector?
  - Voor een regio?
2. Ieder standpunt heeft zijn eigen kostenbepaling
3. Kostenbegrippen
  - Budgettaire lasten
  - Transactiekosten
  - Overhevelingen
  - Resourcekosten
  - Excess burden

Uitdagingen voor KBA (3)

---

4. Kans op een gebeurtenis
5. Risico-houding van overheden, individuele burgers
  - Risico-zoekend
  - Risico-neutraal
  - Risico-mijdend

→ 4 en 5 bepalen verwachte waardering van schade of nut
6. Waardering van een bate en een verlies
  - Verliesaversie → verlies weegt zwaarder dan een bate

Financiële analyse: exploitatieschema

Uitgaven		Inkomsten	
Aankoop van grond (incl. ont-eigening) of compensatie	A	Directe marktbaar baten	E
Planning en beleidsvoorbereiding	B	Indirecte marktbaar baten	F
Aanleg en inrichting van waterbergingsgebieden	C		
Beheer en onderhoud van waterbergingsgebieden	D	Financieringstekort (resultante)	G
Totaal	S	Totaal	S

Economische analyse: exploitatieschema MKBA

Kosten		Baten	
Gederfde netto-productie van de uit de vorige bestemming verdwenen productiefactoren (opportunity costs van grond)	A	Door waterbergingsgebied gegenereerde netto productie	B
Kosten van het extra beslag op productiemiddelen als gevolg van de planning, aanleg en inrichting van waterbergingsgebied (eenmalige kosten)	C	Netto productie van de uit de vorige bestemming vrijkomende productiefactoren	D
Kosten in verband met onderhoud en beheer (operationele kosten)	E	De niet-marktbare baten van waterbergingsgebied (bijv. biodiversiteit)	F
Opgeofferde niet-marktbare baten die werden ontleend aan de vorige bestemming	G		
		Allocatieverliezen	AV
	S	Totaal	S

Lessen and conclusies

- Aard van het goed is belangrijk
- Meeste geschikte governance structure
- Kostenbegrippen
- Waardering van baten en kosten: hoe en waarom
- Risico-houding
- Verliesaversie
- KBA is een complexe analyse
  - Uitkomsten zijn gevoelig voor gekozen uitgangspunten
  - Vraagt goed inzicht

Questions...?

Thank you

© Wageningen UR

